

Національний університет
біоресурсів і природокористування
України

Глобальний центр
моніторингу пожеж

Державне агентство лісових
ресурсів України

Регіональний
Східноєвропейський
центр моніторингу
пожеж

Укрцентркадриліс

ПРОГРАМА

курсу підготовки лісового пожежного
для державних лісгосподарських підприємств України
28-30 вересня 2022 р.,

Організатори навчань:

Державне агентство лісових ресурсів України

Регіональний Східноєвропейський центр моніторингу пожеж

Український центр підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів лісового господарства (Укрцентркадриліс)

Навчально-науковий інститут лісового і садово-паркового господарства Національного університету біоресурсів і природокористування України

Глобальний центр моніторингу пожеж (GFMC), м. Фрайбург, Німеччина

Учасники навчань:

Персонал лісових пожежних станцій, старші майстри лісу, помічники лісничих та лісничі державних лісгосподарських підприємств

Місце проведення:

Український центр підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів лісового господарства (Укрцентркадриліс), м. Боярка, Київська область

м. Боярка - 2022

Вступ. Великі лісові та ландшафтні пожежі нового типу 2020 року у Житомирській, Київській та Луганській областях вперше в Україні призвели до людських жертв, знищення цілих населених пунктів, пошкодження та загибелі лісів на площі більше 157 тис. га. Витрати на гасіння пожеж сягнули сотень мільйонів гривень, а збитки для суспільства, економіки та довкілля сягнули десятки мільярдів гривень.

Однією з головних причин таких пожеж стало поєднання тривалого періоду надзвичайної пожежної небезпеки погоди (5 клас) з вітром швидкістю вище 35-45 км/год. Постійна наявність значної кількості джерел вогню в ландшафтах України (на землях с.-г. призначення, заплавах, пасовищах, перелогах, біля населених пунктів та дачних кооперативів, в лісах, вздовж залізниць, автомобільних доріг, мереж електропостачання тощо) та небезпечні погодні умови призвели до одночасного виникнення значної кількості швидких ландшафтних пожеж, які після заходу у соснові ліси набували високої інтенсивності горіння. Це створювало надзвичайні складнощі для їх гасіння силами та засобами лісової охорони, лісових пожежних станцій лісгосподарських підприємств, установ природно-заповідного фонду та залученими пожежними підрозділами інших відомств.

Зміни клімату, які стали однією з причин пожеж нового типу, свідчать про високу вірогідність повторення погодних умов з надзвичайною небезпекою аналогічних 4-16 квітня (сmt. Народичі, м. Овруч), 7 липня та 30 вересня 2020 р. (м. Сєвєродонецьк). Новий рівень пожежної небезпеки погоди та пожежі нового типу вимагають нових методів боротьби з ними. В умовах відсутності державного фінансування лісового господарства та воєнного стану реальні можливості для оновлення пожежної техніки та засобів пожежогасіння лісгосподарськими підприємствами є суттєво обмеженими. Отже, найбільш перспективними напрямками боротьби з пожежами нового типу є ті, що не вимагатимуть суттєвих фінансових затрат: 1) удосконалення системи попередження пожеж; 2) підвищення рівня готовності, ефективності виявлення пожеж та першої атаки на пожежу; 3) підвищення кваліфікації керівників гасіння лісових пожеж, лісової охорони та лісових пожежників щодо застосування сучасних методів попередження та гасіння пожеж; 4) удосконалення організації гасіння пожеж. Забруднення лісів вибухонебезпечними предметами створює нові нестандартні ризик для пожежних.

Мета навчань: теоретична та практична підготовка лісового пожежного базового рівня державних лісгосподарських підприємств, набуття практичних навичок щодо особливостей організації та гасіння лісових пожеж.

Навчання проводять:

Зібцев Сергій Вікторович, професор кафедри лісівництва Національного університету біоресурсів і природокористування України, директор Регіонального Східноєвропейського центру моніторингу пожеж.

Гуменюк Василь Володимирович, Сошенський Олександр Михайлович, доценти кафедри лісівництва Національного університету біоресурсів і природокористування України, співробітники Регіонального Східноєвропейського центру моніторингу пожеж (URL: <https://nubip.edu.ua/node/9083/2>).

Брайко Володимир Борисович, начальник відділу охорони і захисту лісу ДП «Чернігівське лісове господарство» Чернігівського обласного управління лісового та мисливського господарства.

Інструктори практичних навчань: Троян М.М., Махов Д.Р., Дворнік В.В., Музика В.М., Карамеля Р.М., Савлюк О.С., ДП «Чернігівське лісове господарство».

Контактні особи: Ірклієнко Сергій Петрович, Укрцентркадриліс, Гуменюк Василь Володимирович, тел.: 097-066-09-53 (Viber, Telegram, WhatsApp), Електронна пошта: v.v.gumeniuk@nubip.edu.ua

**ПРОГРАМА
«КУРС ПІДГОТОВКИ ЛІСОВОГО ПОЖЕЖНОГО»**

28 вересня (середа)	
УРОЧИСТЕ ВІДКРИТТЯ ТА ВІТАННЯ УЧАСНИКІВ	
9:00-9:10	<p><i>Микола ГОНТАРУК</i>, начальник відділу охорони і захисту лісу Державного агентства лісових ресурсів України</p> <p><i>Петро ЛАКИДА</i>, голова Громадської ради Державного агентства лісових ресурсів України, директор Навчально-наукового інституту лісового і садово-паркового господарства, НУБіП України</p> <p><i>Йоганн Георг ГОЛДАММЕР</i>, директор Глобального центру моніторингу пожеж (GFMC), м. Фрайбург, Німеччина</p> <p><i>Юрій МАРЧУК</i>, голова Товариства лісівників України</p> <p>Представник Чернігівського обласного управління лісового та мисливського господарства</p> <p><i>Сергій ІРКЛІЄНКО</i>, директор Українського центру підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів лісового господарства</p>
9:10-9:20	Вступ. Мета та структура курсу, підсумкове оцінювання знань слухачів <i>Сергій Зібцев</i>
9:20-9:30	Представлення учасників
ДЕНЬ 1. ОРГАНІЗАЦІЯ, НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА ТА ОСНОВИ ОХОРОНИ ЛІСІВ ВІД ПОЖЕЖ	
9:30-13:00	ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА
9:30-10:05	Тема 1. Нормативно-правові акти (НПА) щодо організації охорони лісів від пожеж. Базова термінологія. Міжнародні стандарти гасіння лісових пожеж EUROFIRE, Incident Command System (США) <i>Олександр Сошенський</i>
10:05-10:20	Тема 2. Права та обов'язки лісового пожежного згідно діючих НПА <i>Олександр Сошенський</i>
10:20-10:50	Тема 3. Структура лісопожежних формувань <i>Василь Гуменюк</i>
10:50-11:05	Перерва
11:05-11:50	Тема 4. Природна пожежна небезпека лісу. Пожежна небезпека за умовами погоди. Поведінка лісових пожеж <i>Сергій Зібцев, Василь Гуменюк</i>
11:50-12:50	Тема 5. Організація охорони лісів від пожеж. <i>Сергій Зібцев</i>
13:00–14:00	Перерва на обід
14:00-18:00	ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА
14:00-17:30	<p><u>Увага! До практичних тренінгів допускаються тільки слухачі оснащені засобами індивідуального захисту пожежних (шкіряне взуття, вогнестійкі штани та куртка пожежного, шолом, окуляри, шкіряні рукавички).</u></p> <p>Польове тренування: «Ручні інструменти для гасіння пожеж. Рукавні і магістральні лінії. Мотопомпи. Пожежні модулі» <i>Володимир Брайко, Василь Гуменюк, Микола Троян, Денис Махов, Валерій Дворнік, Валентин Музика, Роман Карамеля, Олексій Савлюк</i></p>
17:30-18:00	Підсумки першого дня навчань
18: 00	Закінчення першого дня навчань

29 вересня (четвер) ДЕНЬ 2. БЕЗПЕКА, ЕКІПРУВАННЯ ТА ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ЛІСОВОГО ПОЖЕЖНОГО. ОРГАНІЗАЦІЯ ГАСІННЯ ЛІСОВИХ ПОЖЕЖ	
8:30-15:00	ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА
08:30-09:15	Тема 8. Охорона праці (правила особистої безпеки пожежного) під час гасіння великих та особливо великих пожеж. Екіпування лісового пожежного (ЗІЗ) <i>Василь Гуменюк</i>
09:15-10:15	Тема 9. Відомче та міжвідомче злагодження пожежних формувань (постійні лісокористувачі, пожежно-рятувальні підрозділи ДСНС, добровільні пожежні) <i>Володимир Брайко, Василь Гуменюк</i>
10:15-11:00	Тема 10. Гасіння пожеж (стадії гасіння, стратегія, тактика та методи гасіння). Попередження та гасіння пожеж у зонах з ВНП <i>Олександр Сошенський</i>
11:00-11:10	Перерва
11:10-11:50	Тема 11. Організація зв'язку <i>Володимир Брайко</i>
11:50-13:00	Тема 12. Надання домедичної допомоги під час гасіння лісової пожежі. Небезпека, пов'язана із забрудненням лісів ВНП. Особливості гасіння пожеж у таких лісах <i>Укрцентркадриліс</i>
13:00-14:00	Перерва на обід
14:00-15:00	Практичне заняття «Розрахунок сил та засобів для гасіння низової пожежі високої інтенсивності» <i>Василь Гуменюк, Олександр Сошенський, Володимир Брайко</i>
15:00-18:00	КОМАНДНО-ШТАБНІ НАВЧАННЯ
15:00-17:30	Командно-штабні навчання «Організація реагування та ліквідації особливо великої лісової пожежі під час надзвичайної пожежної небезпеки (КПН 20 000) та високої швидкості вітру (40-50 км/год)» (на прикладі пожежі у Сєверодонецькому ЛМГ, 2020 р.) <i>Зібцев С.В., Брайко В.Б., Гуменюк В.В., Сошенський О.М.</i>
17:30-18:00	Загальне обговорення.
18:00	Закінчення другого дня навчань
30 вересня (п'ятниця) ДЕНЬ 3. ЗАСТОСУВАННЯ ВІДПАЛУ ДЛЯ ЗНИЖЕННЯ ЗАПАСІВ ГОРЮЧИХ МАТЕРІАЛІВ ТА ЛОКАЛІЗАЦІЇ ПОЖЕЖ	
8:30-9:30	Тема 13. Види відпалу, мета та порядок його застосування. Безпека праці. <i>Олександр Сошенський, Василь Гуменюк</i>
9:30-11:30	ЕКЗАМЕН ЗА ПІДСУМКАМИ НАВЧАННЯ <i>Сергій Зібцев, Олександр Сошенський, Василь Гуменюк, Володимир Брайко</i>
11:45	Від'їзд на полігон для проведення контрольованого відпалу
12:15 - 14:30	ПОЛЬОВЕ ТРЕНУВАННЯ
	Застосування контрольованого випалювання для зниження запасів горючих матеріалів та локалізації пожежі <i>Сергій Зібцев, Василь Гуменюк, Олександр Сошенський, Володимир Брайко</i>
15:00-15:30	Підведення підсумків навчань. Вручення посвідчень. Закінчення курсу